

11 правил безпеки в Інтернеті, яких батьки мають навчити дітей

20% із більш ніж мільйона жертв онлайн-злочинності – діти, які встановили вірусну програму на комп'ютер батьків.

Малі легко привчаються до використання інтернету, і саме на цьому етапі старші повинні втрутитися й допомогти їм дізнатися про безпеку в мережі. Дорослим краще не забути про кілька важливих моментів.

1. Проговорити основні правила

Із зовсім малою дитиною чи старшим підлітком важливо спочатку обговорити базові правила. Почати можна з того, що **нічого на 100% не є приватним у мережі**.

2. Бути обережним з особистою інформацією

Спершу варто пояснити, що таке персональні дані. Напишіть докладний список і **розтлумачте, чому важливо максимально зберігати їх у таємниці**. Нагадайте дитині, що вона повинна попереджати вас, коли оприлюднює щось із списку в інтернеті.

3. Використовувати паролі

Діти уже з раннього віку починають створювати свої акаунти у соцмережах та власні електронні скриньки. Попри те, що **сайти самі регулюють, наскільки безпечним є пароль**, батьки також мають проконтролювати цей процес.

Можна **попередньо розповісти, що пароль повинен містити різні символи й** попередити, що його нікому не можна розповідати.

4. Обговорити, що можна поширювати у соцмережах

Діти особливо люблять проводити час у соціальних мережах, тож варто пояснити їм, що можна поширювати у своїх профілях, а що – ні.

5. Зробити спілкування у Whatsapp і Telegram безпечним

Підлітки часто спілкуються за допомогою Whatsapp, Viber і Telegram, не усвідомлюючи, що **їхні чати не є 100% приватними**. Саме тому варто розповісти, що не можна писати там про свої банківські рахунки чи паролі.

6. Ділитися новими вміннями

Розповідайте дитині про те, як оновилася стрічка новин на Facebook чи **які зміни відбулися у додаванні відео на Instagram**. Це допоможе дітям легше пристосуватися до нововведень й уникнути пов'язаних із ними проблем.

7. Пояснити небезпеку безкоштовного публічного Wi-Fi

Діти люблять безкоштовний Wi-Fi – а хто не любить? Поясніть їм, що ці мережі можуть робити доступними їхні дані.

8. Завантажте VPN (virtual private network)

VPN-підключення допоможе ефективно захистити користувачів.

9. Убезпечити від ігрових афер

Домовтеся про те, що діти скачуватимуть ігри під вашим наглядом або самі завантажуйте розваги для них. Щоразу переконуйтеся також, що ви використовуєте перевірені сайти й додатки.

10. Не розмовляти із незнайомцями у чатах

Діти охоче долучаються до чатів і груп, але важливо попередити їх стосовно небезпеки спілкування із незнайомими людьми.

11. Не вірити рекламі в електронній пошті

Не все те золото, що блищить. Варто пояснити дітям, що приголомшливі акційні пропозиції, які надходять в електронних листах – обман і спосіб заволодіти особистою інформацією користувача.

Правила поведінки дітей в соціальних мережах

Для того, аби навчити сучасних дітей гарним манерам ви не зможете обмежитися лише "будь ласка" і "дякую". У багатьох малюків вже є online-досвід, а після шести років цей досвід стає практично щоденним. Інтернет і сучасні мобільні гаджети створюють нові небезпеки. Дізнайтеся, яких правил вам потрібно навчити свого маленького технаря.

Дізнайтеся про налаштування конфіденційності. Сайти соціальних мереж та Інтернет-форумів мають безліч параметрів налаштування, і ви маєте їх знати. Якщо ви дозволяєте своїй дитині зареєструватися у соціальній мережі або у будь-якому іншому онлайн-співтоваристві, покажіть їй всі доступні налаштування. Хто може бачити її фотографії? Хто може надсилати повідомлення? Дитина також має обміркувати можливість використання якогось іншого зображення, ніж свого власного, у якості «зображення профілю», тобто того, яке може побачити будь-який користувач.

Ретельно вибирайте свій образ в мережі. Для деяких Інтернет-спільнот найкраще використовувати вигаданий псевдонім, що не надасть ніяких ключів для розгадки особистості вашої дитини. Однак, коли діти вирішують спілкуватися анонімно, вони стають менш відповідальними. Навчіть свою дитину контролювати все, що вона пише онлайн, незалежно від того, використовує вона власне ім'я або псевдонім.

Уявіть, що всі бачать те, що ви пишете. Діти часто роблять значну помилку, коли пишуть неправильні речі онлайн. Вони думають, що не всі бачать їхні пости, і, що

оскільки вони про це говорять онлайн, а не вголос, то так чи інакше зможуть вийти сухими з води. Навіть якщо сторінка вашої дитини частково прихована, це не є гарантією того, що її слова не поширяться далі. Користувачі соціальних мереж діляться один з одним тим, що вони бачать, і навіть електронні листи можуть вірусним шляхом поширитися мережею як лісова пожежа. Ніщо ніколи не видаляється. Це завжди знаходиться на чийось серверах або в електронній пошті.

Пишіть онлайн тільки те, що ви сказали б в обличчя. Зазвичай це називають «золотим правилом» онлайн-етикету. Воно оберігає від багатьох проблем, але чомусь порушується знову і знову. Якщо ваша дитина буде дотримуватись цього правила, у неї буде менше шансів зіпсувати відносини з однолітками, отримати неприємності в школі, або гірше того - зробити помилку, яка негативно вплине на її майбутнє. Переконайтеся, що дитина знає «золоте правило» і повторюйте його.

Обмежте «Інтернет мову». «Мережева мова» передбачає відсутність уваги до правил граматики та орфографії або свідоме їх спотворення, використання малих літер замість великих, нерегулярну пунктуацію, велику кількість скорочень, використання цифр у значенні літер тощо. Використання «мережевої мови» формує погані звички. Ми стаємо суспільством людей, які не можуть грамотно писати і висловлювати свої думки словами. Те, що було б дозволено серед однолітків, може виявитися небажаним по відношенню до дорослого члена сім'ї. Однак, якщо ваш знавець соціальних медіа буде писати пости в мережі, які змусили б його вчителя мови і літератури пишатися ним, він фактично буде набувати навичок, що допоможуть йому і під час навчання в школі, і в житті.

Не беріть участі в розпалюванні війни. У жвавих дебатах немає нічого поганого, але важливо навчити дитину вийти з обговорення, якщо розмова стає занадто спекотною. Заохочуйте свою дитину саме в розмові з вами висловлювати будь-яке своє обурення, замість того, щоб продовжувати ці дебати онлайн.

Не завжди добре ділитися. Різноманітні сайти спростили можливість «поділитися» до одного кліку. Це робить соціальну мережу більш захоплюючою і цікавою, але дитина при цьому має встояти перед бажанням поділитися особистим повідомленням або фотографією. Навіть повідомлення і фотографії з обмеженою конфіденційністю - ті, які відправляються обраній групі людей - мають бути збережені тільки для себе.

Відчувайте, коли варто вийти. Соціальні мережі, програми з миттєвого обміну повідомленнями та надсилання інших текстових повідомлень полегшують спілкування дітей з друзями і близькими людьми, але важливо, щоб вони чітко усвідомлювали, коли їм потрібно вийти з мережі. Діти мають навчитися розпізнавати, коли краще спілкуватися телефоном, а коли все ж особисто. 93 % спілкування становить невербальне спілкування; це те, що ми бачимо і відчуваємо. Але навіть відео не здатне передати рукоштовкування, теплоту посмішки або те, з якою енергетикою людина входить до кімнати.

Навчіть вашу дитину цих сучасних правил і будьте впевнені, що вона буде вести себе також виховано у віртуальному світі, як вона робить це і в реальному.

